

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

з міжнародною участю

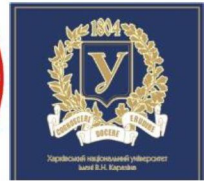
МОВНА ОСВІТА В СУЧАСНИХ ЗВО:

ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

(електронне видання)

6-7 березня 2020 року

Біла Церква

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Факультет права та лінгвістики
Кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання
Czech University of Life Sciences Prague Deutsch-Ukrainische
Wissenschaftliche Gesellschaft e. V. in München (DUWG)
Ukrainian School in Tokyo “Dzerelce”;
Elementary School Teachers of Special Program “International
Understanding”
(Board of Education of Yokohama city)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра мовної підготовки
Навчально-наукового центру «Інститут біології та медицини»
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра мовної підготовки
1 Навчально-наукового інституту міжнародної освіти
Вінницький національний технічний університет
Кафедра іноземних мов
Запорізький державний медичний університет
Кафедра мовної підготовки
Сумський державний університет
Кафедра мовної підготовки іноземних громадян
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Кафедра української мови
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя
Кафедра української та іноземних мов

Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 6-7 березня 2020 року. Біла Церква: БНАУ. 125 с.

Збірник містить матеріали виступів учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи», що присвячені висвітленню актуальних питань мовної освіти в сучасних ЗВО.

Автори несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен.

<https://science.btsau.edu.ua/>

БНАУ, 2020

Даниленко Л.В.	
Метод кейсу в професійному мовленні іноземних студентів спеціальності «стоматологія»	49
Демченко Н.С.	
Сучасні тенденції у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням студентам-економістам	52
Дем'яненко О.О.	
Якісна мовна підготовка студентів негуманітарного ЗВО в контексті оновлення процедури акредитування освітніх програм	55
Єрко А.І.	
Особливості роботи над діалогічним мовленням на заняттях з української мови	59
Зозуля І.Є.	
Особливості дистанційного навчання української мови як іноземної	61
Карпенко С.Д.	
Формування комунікативних навичок під час вивчення української мови як іноземної	64
Косенко Ю.Г.	
Вивчення дієслів руху в українській мові як іноземній за допомогою онлайн-курсу «твій успіх»	68
Кушнір І.	
Мовноосвітня парадигма у сучасних українських ЗВО	70
Линчак І.М.	
Логопедичні чистомовки як засіб формування та корекції фонетичних навичок на занятті умі.....	74
Лісовий М.І., Білик Я.С.	
Країнознавчий і лінгвокраїнознавчий аспекти в системі навчання української мови як іноземної	77
Назаревич Л.Т.	
Робота з лінгвокраїнознавчими текстами на заняттях української мови як іноземної	80
Настіна О.І.	
Мова законодавства та посилення правової спроможності громадян: виклики сучасної юридичної практики	83
Німенко Н.А.	
Особливості застосування інноваційних технологій у процесі мовної підготовки іноземних громадян.....	85
Пилипак В.П.	
Комунікативний підхід у засвоєнні граматики під час вивчення української мови як іноземної	88

як правило, проходить у безпосередньому контакті учасників, які добре обізнані з умовами в яких відбувається комунікація. Діалог передбачає зорове сприйняття співрозмовника й певну незавершеність висловлювань, що доповнюються позамовними засобами спілкування (мімікою, жестами, контактом очей, позами співрозмовників). З їх допомогою мовець виражає свої бажання, сумніви, жаль, припущення. Отже, їх не можна ігнорувати в навчанні іншомовного спілкування. Однією з найважливіших психологічних особливостей діалогічного мовлення є його ситуативність. Ситуативним діалогічне мовлення є тому, що часто його зміст можна зрозуміти лише з урахуванням тієї ситуації, в якій воно здійснюється. Іншими словами, існує чітка співвіднесеність діалогічного мовлення з ситуацією.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Навчальна програма вимог до викладання іноземної мови в школі. //Київ – 2001
2. Ніколаєва С.Ю., Шерстюк О.М. Сучасні підходи до викладання іноземних мов. // Іноземні мови – 2001. - № 1. – с. 50 – 58
3. Ніколаєва С.Ю., Гринюк Г.А. та ін. Сучасні технології навчання іноземного спілкування. – К., Ленвіт. – 1997
4. Ніколаєва С.Ю., Гринюк Г.А. та ін. Ступенева система освіти в Україні та система навчання іноземних мов. // Іноземні мови – Київ. Ленвіт. – № 1. – 1996
5. Петровський В.І. Вікова психологія. Київ. 1983
6. http://old.philology.lnu.edu.ua/teoria_praktyka_ukr_mova

УДК 378/147 : 811.161.2'243

ЗОЗУЛЯ І.Є.

Вінницький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

У статті акцентовано увагу на перевагах дистанційної освіти, особливостях вивчення української мови як іноземної за допомогою дистанційних засобів. Сучасні парадигми навчання іноземної мови відображають основні риси сучасної системи освіти. У зв'язку з цим дистанційне навчання розглянуто як одне з актуальних напрямків модернізації освіти. Проаналізовано основні підходи до навчання студентів української мови як іноземної в закладах вищої освіти.

Звернено увагу на те, що ефективне здійснення освітнього процесу в дистанційному навчанні може бути реалізовано тільки в комплексному поєднанні всіх компонентів системи навчання, один із яких – саме підхід до навчання. Викладено концептуальні положення такого навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, іноземні студенти, українська мова як іноземна.

Система дистанційного навчання в нашій державі перебуває на стадії становлення. Проте беззаперечним є факт, що дистанційне навчання – це потреба сьогодення. Поруч із традиційними методами навчання, які в основному передбачають «живе спілкування», вагому роль під час вивчення української мови як іноземної відіграють інтерактивні методи. Їхня мета – якнайшвидше забезпечити комунікацію іноземних студентів, тобто вміння спілкуватися не тільки в навчальний час, а й у позааудиторний. Перед освітянами постає завдання пошуку таких форм навчання, методів та дидактичних засобів, які інтенсифікують процес навчання, підвищують його ефективність.

Дистанційне навчання іноземних мов є предметом вивчення багатьох науковців та практиків. Так, питання технологій дистанційного навчання у процесі вивчення іноземних мов частково розглянуті в роботах як українських, так і закордонних науковців, серед яких О. О. Андреев, Є. І. Дмитрієва, К. Ю. Кожухов, В. М. Кухаренко, Н. В. Майер, Є. С. Полат, В. П. Свиридюк, Н. Хохлі, А. В. Хуторський та інші. Вітчизняні та російські методисти також вивчають питання дистанційного навчання української та російської мов як іноземних. Серед найбільш активних дослідників цієї теми варто виділити О. Антонів, І. Довгого, Е. Азімова, Л. Назаревич, О. Назаревич, М. Янкову тощо.

Сучасний етап розвитку методики вивчення мови як іноземної, серед них і української як іноземної, характеризується використанням різних навчальних і контрольних мультимедійних комп'ютерних програм, дистанційних курсів для інтенсифікації навчального процесу. Сформувався напрям – комп'ютерна лінгводидактика як галузь дидактики, яка вивчає теорію і практику використання комп'ютерних і мережових технологій у навчанні мови. Сучасні засоби навчання доповнюються новими, які дають змогу проводити автоматизований контроль знань, дистанційне навчання [3].

Дистанційне навчання української мови як іноземної, на нашу думку, має відбуватися на основі особистісно орієнтованого й діяльнісного підходів до навчання й ґрунтуватися на таких концептуальних положеннях [1]:

- активне використання різних навчальних та контрольних мультимедійних комп'ютерних програм і дистанційних курсів для інтенсифікації навчального процесу;

- основний принцип дистанційного навчання – опора на самостійну роботу іноземного студента. Тому і серед форм контролю з'являється все більше таких, які припускають самостійне планування студентом часу навчальних занять і самоконтроль. Наприклад, у курсах з кількома етапами й довгостроковими завданнями може бути дуже корисною таблиця просування, створена за допомогою табличного редактора, з доступом, відкритим на редагування для всіх учасників навчання;

- у процесі вивчення мови поєднувати різні моделі дистанційного навчання: мережеве навчання, кейс-технології, віртуальні заняття, відеоконференції, інтерактивне телебачення тощо;

- важливим засобом вивчення мови є електронний посібник. Однією з вимог до змісту сучасного підручника іноземної мови є наявність завдань, пов'язаних з проектною діяльністю. З одного боку, такі завдання сприяють розвитку творчої, дослідницької діяльності, з іншого боку – формуванню інформаційно-комунікаційної компетенції іноземних студентів, оскільки у процесі проектного дослідження залучають, як правило, освітні ресурси Інтернету;

- навчання у віртуальному мовному середовищі доцільно використовувати не як основний, а як додатковий засіб у засвоєнні мови як іноземної;

- у процесі вивчення української мови як іноземної варто використовувати блоги, скайп-обговорення, чати, за допомогою яких із легкістю можна навчити іноземних студентів різним видам читання, письма, усного та писемного мовлення.

Отож, основні засоби навчання в системі дистанційно-електронної освіти можна поділити на дві великі групи:

- 1) синхронні: чати, ISQ, SKYPE, інтерактивні дошки та відеоконференції;

- 2) асинхронні: електронна пошта, блоги, форуми, Twitter, аудіо та відео-подкасти, онлайн тестування.

Як бачимо, з розвитком нового навчального середовища можна говорити якщо не про зміну ролі викладача в освітньому процесі, то точно про зміну його компетенції. Разом з лінгвістичною та комунікативною компетенціями зростає роль технічної компетенції. Це змушує поглянути на роль викладача з нової точки зору. По-перше, він має підвищувати свій професіоналізм з методики викладання за допомогою новітніх технологій і в галузі дистанційного навчання; по-друге, він має володіти необхідними знаннями та навичками для використання мультимедійних інструментів.

Дистанційне навчання має низку переваг, а застосування окремих його елементів може сприяти ефективності навчання іноземних студентів, які навчаються в українських університетах. Розробка курсів

дистанційного навчання є складним та тривалим процесом, який потребує копіткої роботи та напрацювання значної теоретичної бази, що і становить перспективу наших подальших досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Азимов Э. Г. Информационно-коммуникационные технологии в обучении РКИ: состояние и перспективы. Русский язык за рубежом. 2011. № 6. С. 45 – 55.

2. Антонів О. А. Дистанційне вивчення української мови як іноземної (тестовий контроль лексичної компетенції). Тека Kom. Pol.-Ukr. Związ. Kult. – OL PAN, 2008, 73–82.

3. Довгий І. Освітні можливості Інтернет-технологій у вивченні мови як іноземної. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2011. Вип. 6. С. 268–271.

1. Концепція діяльності Українського центру дистанційної освіти Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут». К. : КПІ, 2000.

2. Назаревич Л. Т., Назаревич О. Н. Дистанційне навчання як допоміжний фактор в процесі вивчення української мови як іноземної. Матеріали III міжнародної науково-методичної конференції «Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні», 18-20 травня 2016 року. Т., 2016. С. 185–187.

3. Янкова М. А. Особливості застосування дистанційного навчання у викладанні української мови як іноземної. <http://kmp.fl.kpi.ua/uk/node/42>

УДК 378.811.161.2:316.454.5

КАРПЕНКО С.Д.

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Матеріали розкривають питання взаємодії індивідів (студенти, викладачі) у малих мовних групах, простежують процеси формування комунікативних навичок під час вивчення української мови як іноземної, частково коментують положення Держстандарту України щодо рівнів володіння іноземцями українською мовою. В тезах звернуто увагу на інноваційні методи та прийоми навчання спілкуванню. Проілюстровано теоретичні положення тез досвідом викладачів підготовчих курсів Білоцерківського НАУ.